

ILUSTROVANI

TEDNIK

Izhaja vsako soboto. — Mesečno stane 4— dinarje. — Uredništvo in uprava v Mostah pri Ljubljani, Tovarniška ulica šte. 11. — Rokopisov ne vračamo.

Leto I.

V Ljubljani, dne 16. marca 1935.

Št. 12.

Velika vojvodinja

Novela. — Napisal: H. S.

Fred je spoznal veliko vojvodinjo na neki klopi v parku. Že to spoznanje je bilo čudovito in mu je dalo misliti. Toda Fred ni bil prijatelj razmišljanja.

Mlada dama ni zatajila kje stanuje, toda zatajila je, da je ruska velika vojvodinja in da ima silno strast do briljantov. Fred je to razumel, ker je imel doma sam veliko zbirko briljantov.

»Doma?« Mlada dama je bila presenečena. »Ali ni to lahkomišljeno?«

»Nasprotno, nihče ne išče briljantov v pisalni mizi.«

Prikimala je. »Imate prav.« Koketno se mu je nasmehnila. »Ali bi smela videti vaše briljante?«

»Nemogoče« se je začudil Fred. »Saj se boste vendar kompromitirali, ako posetite stanovanje samca.«

Vera je razumela, toda bila je svojeglava. »Povabite me s svojimi znanci na čaj!«

Fred je bil rdeč od veselja. »Visokost, vi bi hoteli?«

»Da prijatelj! Saj vas smem nazivati prijatelj?«

Prikimal je.

»Tako rada spoznavam ljudi!«

»Smem spremiti visokost?«

Sklonila je glavo. »Peljite me v kavarano Josty, tam me čaka družabnica.«

* * *

Družabnice ni bilo v kavarni. Fred se je takoj znašel. »Želite to mizo, visokost?«

Dostojanstveno je Vera sedla. Fred se je vsedel njej nasproti.

Ko je Vera pojedla tretji košček torte, je dejala: »Posetim vas v četrtek. Spišite takoj vabila. En gospod in ena dama zadostujeta. Koga mislite povabiti?«

Fred je premislil, končno je odgovoril:

»Mogoče mojega prijatelja Balkeja in njegovo nevesto?«

»Kaj je gospod?«

»Komisar kriminalne policije. Sicer pa sijajen dečko.«

Vera se je ravno pudrala. »Dobro!« Toda bila je v mislih nekoliko odsotna.

Fred je napisal vabila. Vera se je sama ponudila, da jih odda.

* * *

Napočil je četrtek.

Fredova gospodinja Klara je vse lepo pripravila.

Fred je bil razburjen.

Ob pol petih je pozvonil telefon. Vročično je pograbil slušalko. »Kako?« »Gospa Klara naj takoj pride k Lichtenbergu!« Drugega ni bilo razumeti.

Klara si je s tresočimi rokami odvezala predpasnik. »Tam je moja sestra, ki pričakuje otroka.« In je odšla.

»Ob petih se morate vrniti« je dejal Fred nervozno.

Obvestilo

Vse p. n. naročnike in čitatelje obveščamo, da je tednik »Raketa« prenehal izhajati. — Mesto tega bo izhajal odslej »Ilustrovani tednik«. — Vsi romani, ki so izhajali v »Raketi«, bodo odslej izhajali v »Ilustrovanem tedniku. Oni naročniki, ki imajo že poravnano naročnino za »Raketo« seveda ne bodo plačali za »Ilustrovani tednik« nobene posebne naročnine, ampak velja že plačana naročnina za »Ilustrovani tednik«. Nagradni razpis »Raket« bomo izžrebali mi.

»Ilustrovani tednik« bo prinašal lepe ilustracije in zanimivo pisane članke tako, da bo vsak zadovoljen.

Vsled prevzemanja se je ta številka »Ilustrovanega tednika« zakasnila, odslej pa bo list izhajal redno vsak teden.

Prosimo Vas, da nas priporočite svojim znancem in prijateljem!

Uprava in uredništvo
»Ilustrovanega tednika«

Ob petih je pozvonilo. Fred je odprl vrata. Pred njim je stala velika vojvodinja — sama. Lepa, kot še nikoli.

»So povabljeni že tukaj?« je vprašala.

Fred je ves zmešan odkimal. Ona je koketno odložila plašč.

»Saj dovolite, da serviram sam...«, ves rdeč je odhitel v kuhinjo.

»Sijajno!« je dejala Vera ter prerezala telefonsko žico.

Ko se je Fred vrnil, je vprašala: »Smem prositi za čašico likerja, dragi prijatelj?«

»Prosim!« Fred je natočil dve čašici. Vera je neopazno natresla v eno čašico belega praška.

Toda izpil ni nihče, ker je zunaj pozvonilo. Fred je odprl. Bil je komisar Balke.

»Končno si prišel« je dejal Fred, »in kje imaš nevesto?«

»Ne razumem...«

»No, saj si dobil vendar moje vabilo?«

»Vabilo? Ne! Hotel sem ti le pokazati novi roman.«

Velika vojvodinja se je v salonu smehljala.

»Imaš goste?« je vprašal komisar.

»Neka ruska vojvodinja« je odgovoril Fred razburjeno. »Zanima se za mojo zbirko briljantov. Krasna ženska!«

»Hm« je v dvomu dejal komisar. Odrinil je Freda ter stopil v salon. Na pragu je obstal.

»Vera Müller« je dejal, »otrok, kdo bi si mislil, da se bova tako kmalu zopet srečala. Pred dvema letoma ponarejen denar, danes briljanti!«

Fred je stal, kakor kamenit kip.

Komisar je izpraznil čašo likerja.

Vera se je zasmejala. Sedaj ima gospod komisar uspavalno sredstvo v sebi. Rešena je.

Ozrla se je v Freda. Naenkrat je klecnila ter se zgrudila na preprogo. »Zasačena, takšna sramota! Umiram! Zdravnika!«

Fred je zdrvel po stopnicah.

»Saj se lahko telefonira« je dejal komisar ter pograbil slušalko. »Aha« je dejal, »žice prerezane, dobro, da sem prišel!«

Komisar je pričel klecati. Pričel je iskati stol z napol zaprtimi očmi.

Vera je počasi dvignila glavo ter prisluhnila.

Ko je dobri komisar trdno zaspal, se je Vera, znana pustolovka in tatica, dvignila in izbrala iz Fredove zbirke najlepše dragulje. Nato je odšla.

Čez deset minut se je Fred vrnil z zdravnikom. Toda ta je mogel pregledati samo komisarja, ki je trdno spal.

Fred je uzrl ostanke svoje zbirke draguljev. »Idijot!« je dejal, samo vedel ni, ali velja to ime njemu ali prijatelju.

Veliko vojvodinjo pa so zaman iskali.

K o n e c.

Mary so ugrabili...

Zbirni roman. — Spisal: Hinko H. R.

Ing. Allan se je zamišljen vračal nekega večera iz tovarne v mesto.

Bil je lep večer in zato je šel peš, da si se je običajno vozil s svojim malim, dvosedežnim avtomobilom.

Nekako štiri kilometre od tovarne, se je razprostirala majhna šuma.

Allan je, nič hudega sluteč, mirno in počasi stopal, kadeč svojo običajno večerno smodko.

Komaj pa je stopil v šumo, sta planili izza nekega drevesa dve postavi. Predno se je Allan zavedel, ga je eden izmed dvojice pobil s palico na tla.

— Na, hudič, sedaj imaš menda dovolj!« je dejal eden izmed obeh.

Oba napadalca sta nato hitro pobegnili. Tedaj pa je stopila izza drevesa neka druga postava ter se približala Allanu, ki je ležal na tleh.

Bil je Peter, Jackov pomočnik.

Sklonil se je k Allanu ter pritisnil svoje uho na njegova prsa.

— Še mu bije srce — je zašepetal Peter ter se zopet dvignil. — Nista ga pobila do smrti, lopova! —

Dvignil je Allana ter ga odnesel proti mestu.

* * *

Stari Rosenfisch je sedel v svoji pisarni. Z rokami si je bil podprl glavo, ki je bila polna raznih misli.

Morda je mislil na Mary?

Tedaj so se odprla vrata in vstopil je njegov tajnik.

— Gospod šef, — je pričel, — ing. Allana so sinoči napadli neki neznanci ter ga s palico pobili na tla. Starejši možak ga je našel v šumici ter ga prinesel v mesto. Sedaj leži v bolnici. — Rosenfisch je dvignil glavo.

— Kaj naj zopet pomeni to? —

Tajnik je zmajal z glavo.

— Čudne stvari se godijo, gospod šef! —

Starec je zopet sklonil glavo.

— Kaj se je vse zarotilo proti meni? Najpreje Mary in sedaj še Allan! Kaj tiči za vsem tem? —

Tajnik ni znal odgovoriti.

Stari Rosenfisch se je trudno dvignil. Njegov pogled se je kalno uprl v tajnika.

— Čutim, da me zapuščajo moči! Toda do poslednjega ostanem na svojem mestu. Pokličite onadva tujca, ki delata v tovarni. —

Tajnik se je poklonil ter odšel.

Čez par minut sta stala pred njim doktor in Fred.

Dolgo ju je Rosenfisch motril, nato pa vprašal:

— Kako napreduje vajina iznajdba? —

Doktor je mirno odvrnil:

— Dobro, gospod Rosenfisch. Ako pojde vse po sreči, sva v nekaj dneh gotova. —

Rosenfisch je nekoliko pomolčal, nato pa dejal:

— Hotel sem vama povedati le to, da čimpreje končata. Ako bi se stvar vlekla preveč v daljavo, bi ne mogel jamčiti za plačilo. —

Doktor in Fred sta debelo pogledala. Ali morda starec kaj sluti?

Rosenfisch, kakor da ni opazil njunih pogledov, je nadaljeval:

— Star sem in betežen. Lahko se mi primeri kaj človeškega. In po moji smrti... —

Tu je končal stavek, ker glas se mu je pričel tresti.

Spomnil se je Mary.

Stopil je k oknu, da bi onadva ne opazila solze na njegovem ovelem licu.

Doktor in Fred sta se oddahnila. Hvala bogu, Rosenfisch nima nobenih nepotrebnih slutenj.

Čez čas se je starec zopet okrenil k njima.

— Torej hitita, to sem vama hotel povedati. —

Ko sta doktor in Fred zapustila Rosenfisch, je sedel ta za mizo ter na veliko polo belega papirja napisal: »Moja oporoka.«

* * *

Jack je taval v temi. Vedno huje je bilo njegovo hrepenenje po ljubljeni Mary.

Kje je? Morda je celo že mrtva?

In v tem razpoloženju je izvedel za napad na Allana.

Hitel je v bolnico.

Našel je Allana zelo slabega.

— Neverjetno — je vzkliknil ob pogledu nanj, — vrag vzemi te lopove! —

Allan se je komaj vidno nasmehnil.

— Hoteli so me ubiti, pa se jim ni posrečilo. Izližem se. —

Jack je sedel k njegovi postelji.

— Pa imaš koga na sumu? —

Allan ni odgovoril. Njegov pogled se je zapičil v Jacka. Dolgo je zrl vanj.

— Zdi se mi, da nekaj sumiš — je dejal Jack. — Ali mi nočeš zaupati? —

Allan je še vedno zrl v Jacka.

— Sumim! — je dejal končno. — Samo dokazov nimam. —

— In koga sumiš? — Jack je postal radoveden.

Allan je zamahnil z roko.

— Ni vredno Jack! Morda se motim in ne bi rad koga po nedolžnem obdolžil. —

— Pa vendar! — je silil vanj Jack. — Sumnja še ni obdolžitev. —

Jack je bil kakor človek, ki se potaplja. V vsaki neizgovorjeni sumnji je videl kako nit, ki bi mu pomagala do razjasnitve Marynega nestanka. Slutil je, da Allan nekaj ve, pa noče z besedo na dan.

(Se nadaljuje)

Gospodinjski kotichek

ČAJNI PUNC.

V 40 dkg sladkorja oribamo lupino 3 citron. Nato skuhamo iz dveh litrov vode čaj in ko je zlato rumen ga precedimo in vlijemo v gori omenjeni sladkor. Pridenemo precejšen sok 3 citron, pridenemo še nekoliko sladkorja (ako je potrebno) in 3 — 4 kozarce ruma.

MALINOVČEV PUNC.

1½ — 2 l čaja, pridenemo poljubno množico malinovca in pustimo na vročem štedilniku. Nato pridenemo sladkorja in po uvidenosti ruma.

Strjeno kremo za čevlje omehčamo na ta način, da ji pridenemo nekoliko glicerina. Glicerin zleze takoj v kremo, ki bo zopet mehka, kakor nova.

MILIJONARKINE MUHE

Roman mlade Američanke. — Spisal: Jor

Teddy Reebing je prvi zagledal Jimmyja.

Naenkrat je stal med vrati, ki so vodila v restavracijo, s klobukom na glavi, z rokami v žepih, kakor bi bil šele pred pol ure tukaj, in da prihaja z doma, da si izposodi dolar za večerjo. Običajni dolar, ker zadnjih 28 dni v mesecu, je bil Jimmy vedno brez denarja. Toda takoj se je Teddy spomnil, da Jimmy ne rabi več dolarja, saj ima milijonsko nevesto, poseduje avto, se lahko vozi z jahto. Da je bil sedaj velik gospod...

Ravno je hotel Teddy reči, da je sam suh, ko se je spomnil tega. Sedel je zopet v svoj naslonjač ter zrl v Jimmyja. Ni vedel kako naj se zadrži proti njemu. Posebno, ker Jimmyja že štiri tedne ni videl.

Jimmy je rešil Teddyja zadrege. — Halo — je zaklical. — Halo, Teddy! Dobro, da si ti... Mi moreš posoditi dolar? —

Nekaj trenutkov je ostal nagovorjeni brez besed. Nato je udaril s pestjo po mizi, da so zažvenketali kozarci ter se pričel krohotati.

Jimmy se je s počasnimi koraki bližal Teddyju.

— Se je treba smejati, ako rabim en dolar? — je vprašal ter pogledal Teddyja in njegova tovariša pri mizi.

Toda Teddy se je komaj umiril. — Ali Rockefeller mogoče ni imel drobiža? — se je hihital in drugi z njim.

— Pogodil si — je odvrnil Jimmy ter se spustil v naslonjač. — Ako si gotov s smehom, bi rad govoril s teboj. —

Trajalo je še precej časa, predno se je Teddy umiril. Pogledal je Jimmyja.

Ta je sedel mirno ter imel pred seboj kozarec ledene vode. Opazoval je Teddyja. — Ono je šala... z dolarjem — je menil ta, toda Jimmy je odkimal.

— Ne, mislim resno. —

— Haha — se je smejal Teddy. Toda oster prijateljev pogled ga je zopet umiril. — Ali ni kaj v redu? —

— Pogodil — se je glasil Jimmyjev odgovor. — Nekaj zelo v neredu! —

— Z Miss... Miss Aslash? —

— V resnici! —

— Hm... So te odslovili? —

— Ne — je odkimal Jimmy. — Razdril sem zaroko. —

— Ti???? —

— Da! —

— Hm. — Tega ni bilo mogoče razumeti. Teddy je skomignil z rameni ter položil noge eno čez drugo. Nato se je naslonil nazaj ter položil noge na mizo. Ta ameriška narodna gesta ima to prednost, da kri ne stopi preveč v glavo.

Prijazno je Jimmy dejal: — Brez skrbi me vprašaj in ne beli si glave. —

Ted je kmalu vedel vse. Jimmy je pripovedoval celo uro, med tem ko je Teddy padal iz enega začudenja v drugega.

— In v centralnem parku si prišel na to? —

— Da — je odvrnil Jimmy ter pripovedoval dalje.

Teddy ni bil velik mislec, ker šiber bi prišel delj, nego do zastopnika čevljarske tvrdke za eksport v Meksiko. Bil je sijajen dečko in na svojega prijatelja je stavil velike nade, ko je imel ta bogato nevesto.

— To je strašno — je dejal in na njegovem obrazu se je kazal dvom in razočaranje.

— Misliš? — Jimmy je stresel z glavo. — Premisli Teddy, kaj bi storil ti na mojem mestu. —

Teddy ni odgovoril. Toda njegov molk je bil dovolj zgovoren. Iz doze je vzel Chesfieldsko cigareto ter jo ponudil Jimmyju.

— Zopet kadiš Chesfieldske cigarete? —

Jimmy je videl pred seboj Daissy. Njegov položaj mu je hipoma postal jasen. Stvar z Daissy je bila končana. — Velik škandal bo to — mu je padlo na um. — Delali bodo vse, da se vrnem... — Zmajal je z glavo. — Ne, tega ne bodo storili, družina bo vesela, da se me je na tako lahek način

iznebila... Uboga Daissy... Kričala boš, nebo in pekel boš preklela... morda obžalovala, morda. Mogoče me pozabiš... ali? — Jimmyju se je zdelo, da mora proč, daleč proč... na kako osamljeno farmo... ali otok... da... otok mora biti... neobljuden, kjer bo sam. In bo pozabil.

Naslonil se je nazaj ter zaprl oči. Kakih pet minut je sedel tako. Teddy ga je zdramil.

— Glavo pokonci, dragi... — je dejal ter ga udaril po rami. — Pomagali ti bomo. —

Jimmy je zamahnil z roko. — Dobri mladei ste — je odgovoril in komaj viden smehljaj mu je zaigral na ustnicah. Toda takoj se je zopet zresnil... roka mu je omahnila na naslonjač. — Nihče mi ne more pomagati... sam se moram izkupati... Delati, da pozabim... Njegov glas je bil tih.

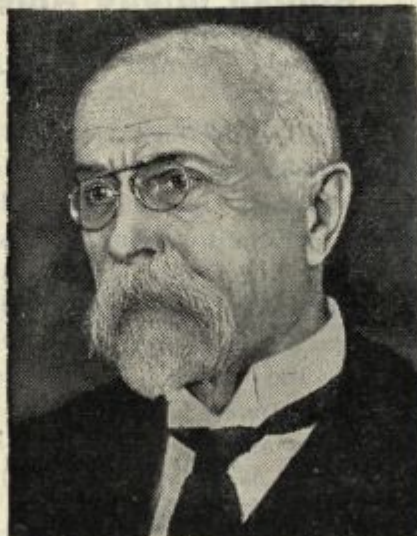
Teddy je napravil požirek ledene vode. — Pozabil boš, dečko... to ni nič. —

Jimmy je prikimal avtomatično. — Nič ni — je ponovil. — Ven iz New Yorka... proč... v pragozd... v gore... na samotni otok. —

— Na otok — je dejal tiho Teddy. — Na moj otok. —

Jimmy je okrenil glavo. — Tvoj otok? —

T. G. Masaryk

Te dni je praznoval 85 letnico svojega rojstva predsednik Češkoslovaške republike T. G. Masaryk.

Teden dni sporta

Prošlo nedeljo se je nekako otvorila nogometna sezona. Zanimivo je bilo, da so se tekme vršile v znamenju stavke nogometnih sodnikov. Kljub temu pa so bile vse tekme odigrane brez incidentov.

V Ljubljani je imelo Primorje v gostih mariborske Železničarje. Le s srečo je Primorje odločilo tekmo s 3 : 2 v svojo korist.

V Mariboru so imeli prvo podsavezno prvenstveno tekmo. Igrala sta Maribor in Svoboda. Maribor, bivši kandidat za podsavezne prvača, je moral obe točki prepustiti najmlajšemuc v podsavezni ligi. Tekma je končala z rezultatom 4 : 2 za Svobodo.

Ljubljanska Ilirija se je poskusila za trening s Slovanom ter ga gladko odpravila z 8 : 0.

* * *

V nedeljo, 11. t. m. se je vršila v Ljubljani na Stadjonu prijateljska nogometna tekma med Ilirijo in Haškom iz Zagreba. Po lepi in prevdarni igri je zaslužno zmagala Ilirija z rezultatom 3 : 1.

* * *

Na igrišču Primorja je ligaš odpravil reprezentanco Trbovelj z 12 : 0! Trboveljčani so bili požrtvovalni, toda prešibek nasprotnik rutiniranega moštva Primorja.

* * *

Hermes je v tekmi za zimski pokal odpravil Svobodo z 16 : 0! — Grafika pa Slogo za isti pokal s 7 : 0!

V Domžalah je druga garnitura Hermesa zmagala nad Domžalami 4 : 1.

* * *

Zagreb: Gradjanski : Concordia 2 : 0.

Beograd: BSK : Jugoslavija 3 : 2.

Podlistek tedna

Grbec

A. V. K.

Člani kriminalne policije v Petrogradu so imeli dolgo časa v spominu edinstven slučaj, ki je zbudil precej pozornosti. Jaz sem našel poedinosti v policijskem arhivu.

Proti koncu prejšnjega stoletja je zbudil v Petrogradu mnogo pozornosti senzacionalni umor. Na nekem podstrešju so našli truplo štirinajstletne deklice, ki je bila onečaščena. Truplo je ležalo med razno staro šaro. Javnost je bila zelo razburjena, toda policija ni mogla najti krivcev. Toda, sedaj pride ono, kar je čudovito!

Slikar B. je na podlagi raznih časopisnih vesti o tem umoru, napravil načrt za sliko. Slika je imela mnogo uspeha in je prišla na razstavo akademije. Ogromne množice so si hodile ogledovati sliko. Naslikano je bilo podstrešje z vsemi posameznostmi in truplo deklice. V ozadju se je videla silhueta morilca, ki se je po zločinu skrtil. Z desnice je odpiral vrata, z glavo pa se je okrenil nazaj k svoji žrtvi. Bil je grozo vzbujajoči grbec z velikanskimi ustmi, rdečo bradico ter proč štrlečimi ušesi. Slika je bila razstavljena šest mesecev po umoru. Nekega dne pa se je iz množice, ki se je drenjala pred sliko, zaslišal krik. Neki mož se je onesvestil in oni, ki so mu hiteli na pomoč so se čudili — dotični mož je bil prav tak grbec, kakor oni na sliki.

Prenesli so ga v neko lekarno. Ko se je zopet zavedel je zahteval, da ga pe-

ljejo na policijo. Tam je priznal svoj zločin.

»Od onega dne« je pričel grbec, »me je slika umorjene povsod zasledovala. Ko sem prišel slučajno na razstavo, nisem videl na sliki samo podstrešja in svoje žrtve, nego tudi samega sebe. Kako je to mogoče? Kdo me je videl? To je čudež! Hudičevo delo!«

Polijski šef ni mogel verjeti tej izpovedi, nego je ukazal, da primejo slikarja B. Podatki o slikarju so bili ugodni in so ga slikali, kot zelo častitega človeka. Končno se je stvar razjasnila. Slikar je povedal sledeče:

»Kakor na mnoge, je tudi na mene ta umor napravil globok vtis in zato sem sklenil, da ga naslikam. V mrtvašnici sem naslikal malo umorjenko. Informiral sem se o vseh potankostih podstrešja in tako mi ni manjkalo ničesar drugega, nego morilec — glavna

Krvavi Maroko

Doživljaji Slovenca, ki je bil Abd-El-Krimov šejk

Spisal: Edvard Oblak. — Ponatis prepovedan.

Na njegovo mrtvo truplo sem se zaklel, da hočem poiskati njegovo mater.

Vse predmete sem skrbno spravil.

Sonce je bilo že na dostojanstveni višini ter poljubljalo s svojimi toplimi žarki mrtvo telo heroja.

Z rokami sem izkopal jamo ter položil vanjo telo svojega prijatelja Josea. Hotel sem pomoliti za pokoj njegove duše, toda nisem imel več moči. Oni nevidni je bil neusmiljen. Grob sem pokril s peskom. Na glavo groba sem zataknil karabinko in s krvjo, ki mi je tekla iz rane na roki, sem zapisal na robec:

Tu je padel Jose Reigg de Valdespin.

Popotnik pomoli za pokoj njegove duše.

Edi No. 27385.

Robec sem privezal na vrh puške. Besne zveri so režale okrog mene, ker sem čuval njihov plen. Nisem ga mogel zakopati tako globoko, da bi ne prišle do njega.

oseba. V svoji fantaziji sem si ga predstavljal, kot nestvor. Navado imam hoditi po špelunkah, kjer iščem modele za svoje slike. V neki taki špelunki sem ugledal nekoč moža, ki je odgovarjal mojemu namišljenemu morilcu. Naročil je čaj ter sedel v mojo bližino. Vzel sem svojo beležnico ter pričel previdno skicirati. Toda možu se je mudilo, izpil je čaj ter odšel. Vprašal sem gostilničarja kdo je in kje stanuje. Mož ni vedel ničesar, le to mi je povedal, da pride grbec vsaki dan ob isti uri na čaj. To priliko sem uporabil in v petih dneh je bila skica gotova. Zelo sem začuden nad tem srečanjem, je končal slikar, »toda je gola resnica.«

Policija je vprašala gostilničarja, ako odgovarja slikarjevo pripovedovanje resnici, in ko je ta pritrdil, so ga takoj izpustili na svobodo.

Grbec pa je bil obsojen na dvajset let prisilnega dela.

Naglo sem se okrenil ter stekel proti reki, kjer so me čakale mazge. Še enkrat sem se okrenil ter videl, kako so hijene trgale telo mojega prijatelja, ki me je nekoč rešil smrti.

Obstal sem na obali Mulaye ter je opazoval. V daljavi so se dvigali vrhovi Atlasa, pokriti s snegom.

XV.

SREČANJE Z RIFKABILI

Orožje in ostale predmete sem zavil v nepremočljivo platno, naložil na mazge, ki sem jih nagnal v vodo. Nato sem se vrgel tudi sam v reko in njen tok me je nesel proti severu. Kot bivši mornar sem bil izvrsten plavač, toda kljub temu me je struja odnesla nekoliko kilometrov proč od toka. Mazge so bile že na drugi obali in jaz sem v adamošem kostimu stekel proti njima.

Oblekel sem se ter se globoko oddahnil. Bil sem svoboden, nahajal sem se v španjolskem Maroku in nisem se več bal francoskih oblasti, ki bi me gotovo strogo kaznovale ali bi pa moral celo z glavo plačati beg iz legije.

Bil sem popolnoma demoraliziran. Vse se mi je zdelo narobe. Ono, kar je bilo lepo, se mi je zdelo grdo, a ono, kar je bilo v resnici grdo, se mi je zdelo lepo.

Sedaj, ko sem imel za seboj 60 dni dolgo beganje po saharskih pustinjah in ko sem prebrodil vse zapreke, se nisem niti najmanj radoval svoje rešitve.

Sedel sem na neki kamen ter se zazrl na ono stran reke. Tam se je še vedno bleščala v soncu cev karabinke, ki je označevala prazen grob mojega prijatelja, čigar komadi trupla so se nahajali v želodecih hijen.

Ostal sem sam. Sedaj sem si želel priti med ljudi, ki jih že dva polna meseca nisem videl.

Zajezdil sem mazgo ter odjezdil naprej. Kam? Ne vem!

Bilo mi je vseeno. Iskal sem ljudi.

Čez tri dni sem prispel v podnožje Atlasa.

Zemlja, po kateri sem jezdil, je bila obdelana. Oves je bil pokošen in veliki snopi, naloženi v piramide, so se parili na soncu.

Kakor sem želel videti ljudi, tako sem se jih sedaj bal. Vedel sem, da imajo Arabci predsodke in da sovražijo Evropejce. Bal sem se priti med nje, ker bi me gotovo v najstrašnejših mukah ubili. Moral sem čakati noči, da nadaljujem pot. Po obdelani zemlji sodeč, ne morejo biti daleč ljudje.

Nahajal sem se na podnožju majhnega brda. Tovor sem vzel z mazginih hrbtov ter ga pokril. Pustil sem mazge, da so se pasle, sam pa sem legel v hlad ter trdno zaspal.

V par trenutkih sem bil v carstvu sanj. Ne vem koliko časa sem spal, ko sem se prebudil. Nisem mogel več zaspati, znoj mi je curljal raz čelo.

Naenkrat sem začutil, da se je nekaj dotaknilo mojih prstov na nogah in misleč, da se me je dotaknila mazga z gobcem, sem jih potegnil k sebi. Toda še enkrat sem začutil isti dotik, čutil sem človeške roke.

Počasi sem se dvignil ter zagrabil svoj samokres. Nato sem skočil pokonci ter naperil cev svojega samokresa v mladega Arabca, ki je stal pred menoj. Njegovo iznenadenje je bilo tako veliko, da je padel na tla ter se pričel kotaliti navzdol po hribu, da mu je odletel turban. Kotalil bi se gotovo daleč, ko ga ne bi ustavil neki kamen. Na njegovi obriti glavi, sem opazil sled krvi. Spravil sem samokres, ter izvlekel svoje sanitetno orodje. Nato sem mu opral rano, ki jo je dobil pri kotalenju. Izpraznil sem pri tem svojo čutaro za vodo do zadnje kapljice. Ranico sem namazal z jodom. Slišal sem, kako je škrtnil z zobmi, ker ga je peklo, toda rekel ni ničesar.

»Pepeca, večeraj si dobila brata. Ali sta bila oče in mati zelo vesela?«

»Papa že, mama pa še nič ne ve o tem, ker je v bolnici.«

* * *

Neki diplomat je bil v avdijenci pri ministru. Po končani avdijenci vpraša ministra svojega tajnika, kaj sodi o diplomatu. Tajnik je dejal:

»Ta gospod se mi zdi, kakor štiri nadstropna hiša. Tri nadstropja so oddana, zgornje pa je prazno.«

Kako je Miha Škofic snubil

Napisal: Hinko Rebolj.

»Staram se«, je dejal ono jutro Miha ter se pogledal v zrcalo. »Da, res se staram«, je še enkrat pritrdil ter ogledoval gube v ogledalu. »Pa še nisi oženjen!« mu je dejal neki notranji glas. »Nikogar ne boš imel, ki bi ti bil v pomoč na star leta, ko ne boš več za nobeno rabo. Kaj te čaka? Hiralnica, občina te bo morala vzdrževati in črno boš gledan. Vsem boš na poti in komaj bodo čakali, da se umakneš... Da, tako bo Miha, tako in nič drugače.«

In Miha je bil potr, da nikoli tega. V pisarni mu delo ni šlo izpod rok tako, da ga je njegov šef dvakrat vprašal, če je morda bolan.

Toda Miha je samo odkimal in se silil delati.

Strojepiska Mila ga je vprašala če je zaljubljen, toda Mihov pogled je bil tako komičen, da se je morala na ves glas zasmejati.

Teden dni je trajalo Mihovo trpljenje. Nato je dozorel v njem sklep.

Tisti dan si je oblekel nedeljsko obleko in predno je stopil v pisarno, je kupil v cvetličarni šopek nageljnov. Dragi so bili, po 5 dinarjev komad, toda Miha ni štedil, ker se je hotel izkazati kavalirja. Dvajset jih je kupil in pošteno plačal sto dinarjev.

Z nekim negotovim korakom je stopil v pisarno in se ozrl proti mizici za pisalni stroj. Mile še ni bilo in Miha si je globoko oddahnil. Vtaknil je šopek nageljnov v predal svoje pisalne mize ter ga skrbno zaklenil.

S trepetajočim srcem je čakal...

Na hodniku je zaropotalo in Miha je prisluhnil. Mislil je, da mu počí srce. Žile v sencih so se mu napele. Pogledal je na uro: pol osmih je kazala.

»Sedaj mora priti!« je šepetal in odklenil predal. »Vsako jutro pride, pa bo prišla tudi danes.«

Njegovo čakanje ni bilo zaman.

Točno, kakor vedno, je vstopila Lija, šefova hči, petindvajsetletno dekle z dovršeno trgovsko akademijo.

»Klanjam se gospodična Lija« se je priklonil Miha ter vstal.

»Dobro jutro, gospod Škofic« je odgovorila ter se mu nasmehnila.

Počasi je Miha vzel iz predala šopek ter se skoro zaletel k Liji.

»Vaš god je danes, gospodična Lija, dovolite, da vam prav iskreno voščim srečo!«

»Tako presenečenje, gospod Škofic? Najlepša hvala! Kako naj se vam odložim za pozornost?«

Jecljaje je Miha dejal:

»Sobota je danes, popoldne je prosto in tako lep dan, ali bi hoteli iti z menoj na kratek izlet?«

Koketno se je nasmehnila.

»Sama?«

Blažen je Miha prikimal.

»Da! Da!«

»Dobro, ob treh pred pošto!«

* * *

Kakor trenutek se je zdelo Mihi tisto dopoldne. Delal je, da so se čudili vsi. V njegovi duši pa je pelo in vrisalo... Bil je tako nepopisno srečen! Lija se mu je tekom dopoldneva desetkrat nasmehnila. (Kajti Lija je morala delati v pisarni svojega očeta.) In ti smehljaji so bili Mihi, kakor balzam...

* * *

Točno ob treh sta se našla pred pošto. Zavila sta proti Tivoliju in od tam pod Rožnik.

V začetku je bil Miha boječ in redkobeseden. A čimbolj sta se oddaljevala od mesta, tem zgovornejši je postajal.

Lijina bližina ga je omamljala. Vonj njenega zrelega dekliškega telesa ga je vabil in njene napete, polne grudi so ga zapeljevale. Še nikoli ni Miha tako zelo občutil, da je moški, kakor to pot.

Malo žensk je imel Miha in še te so bile le vlačuge, ki si jih je kupil za malo večerje... Resne ljubezni ni imel, ker je bil preveč zaljubljen v svoje trgovske knjige.

Danes je bil drug človek, človek s srcem in ljubeznijo. Pred seboj je videl cilj, jasen in čvrst. Do tja je vodila le ena pot...

Pod Rožnikom sta sedla na gostilniški vrt. Lija je hotela kavo, toda Miha jo je pregovoril in naročila sta vino.

Miha je mnogo pil, v vinu je iskal poguma. Lija se je smejala ter govorila o tisoč stvareh.

Sonce je pričelo toniti, a Miha ni upal z besedo na dan. Plačal je in se z Lijo vračal proti mestu. Miha je vedel, da take prilike ne bo več, kljub temu mu beseda ni hotela iz grla.

Naenkrat pa je Lija nepričakovano vprašala: »Gospod Škofic, ali ne boste hudi, ako vas nekaj vprašam?«

»Prav nič, kar vprašajte, gospodična!«

»Zakaj se pravzaprav ne oženite?«

Globok vzdih se je izvil Mihi iz prsi. »Zakaj? No... to je tako... saj bi me nobena ne hotela.«

»Bežite no! To pa ni res, marsikatera bi vas rada.«

Miha jo je prijazno pogledal. »Menite? — Ali nisem že prestar? Preko petdeset jih imam.«

»Saj to so najlepša leta! Takorekoč leta, ko postane človek pameten in zre!«

Miha je zrasel. »Seveda, imate prav... No, saj oženil bi se, samo —«

»Samo?«

Miha je postal mahoma rdeč, kot petošolec. Srce mu je burno utripalo in njegov dih je bil težak. Dolgo je molčal, nato pa hipoma, skoro brez vsake zveze zajecjal:

»Gospodična Lija, vem, da me razumete, tako sam sem... Zvečer, ko se vrnem iz pisarne ni nikogar, ki bi mi dal dobro besedo... Teško je to... res težko!... Tako si želim toplega ognjišča... svojega ognjišča... Rad bi kosček sreče... rad bi ženo, ki bi me ljubila in razumela... Gospodična Lija... ne zamerite, toda že tako dolgo vas ljubim... spoštujem vas... vi bi bili žena, ki bi jo nosil na rokah... V očeh so mu blestele solze.

Lija je onemela in buljila vanj, kakor v človeka, ki je nenadoma zblaznel. Nato pa je bušknila v smeh in se smejala, smejala... Hipoma pa se je zresnila ter dejala:

»Pojdiva hitreje, gospod Škofic! Noči se in doma čakajo z večerjo!«

Do mesta potem nista več govorila.

Ko je drugo jutro prišel Miha v pisarno, ga je takoj poklical njegov šef k sebi.

»Gospod Škofic«, je pričel, »vseh trideset let sem bil zadovoljen z vami. Zvesto ste delali in pridno pomagali

razvoju moje trdke. Zato je prav in pošteno, ako si sedaj odpočijete. Postarali ste se in zaslužili pokoj. Za svojo zvestobo boste prejeli nagrado. Dam vam lepo odpravnino, s katero boste lahko živeli mirno in brez skrbi. Kaj hočete, stari se moramo umakniti mladim. Tudi jaz bom kmalu izpregel... Tako je življenje in vse mora iti po gotovih zakonih narave.«

Miha je povsili glavo in molčal. Najrajši bi zajokal, toda zadržal se je. Se-

gel je svojemu šefu v roko ter odšel iz pisarne.

Pri blagajni so mu izplačali odpravnino. Ko se je poslavljaj od svojih knjig, v katerih je bilo knjiženo polovico njegovega življenja, mu je kanila solza iz očesa... Poslovil se je od vsakega posebej, le Lije tisti dan ni bilo v pisarno.

Počasnih korakov je odkreval iz pisarne in zdelo se mu je, da se je preko noči postaral za dvajset let.

Strupena cvetlica

Napisal: H. H. D.

Sedel sem v Kolodvorski restavraciji. Ura je kazala deseto uro, a moj vlak je odhajal šele o polnoči. Bil sem sam v oddelku drugega razreda, vsaj mislil sem, da sem sam, kajti kakor se je pozneje izkazalo, sem se motil.

Bolela me je glava, kakor vedno, kadar sem bil na potovanju. Podprl sem si jo z roko ter zrl predse. Naenkrat pa mi je pogled splaval preko miz in tedaj sem zapazil tam v kotu pri mizi starejšega moža. Po videzu sodeč, je moral biti odslužen mornar. Ko je videl moj začuden pogled, mi je prijazno prikimal. Nato je brez nadaljnega vstal ter prišel k moji mizi.

»Saj dovolite, da prisedem?«

»Prosim!«

Sedel mi je nasproti ter dejal:

»Polič vina bova izpila, kajne?«

Privolil sem. On je naročil vino.

Ko je stalo vino na mizi, je natočil čaši.

»Ali vam ni dobro?« me je nenadoma vprašal.

»Nekoliko me boli glava« sem odgovoril.

Segel je v žep ter položil na mizo neki prašek. »Vzemite ta prašek, takoj vam bo odleglo«, je dejal ter vsul prašek v mojo čašo.

Hitro, brez oklevanja sem nagnil čašo ter izpil vino.

Neznanec me je nekaj časa gledal, nato je dejal:

»To je sijajno zdravilo, dobil sem ga na nekem indijskem otoku, kjer so tamošnji prebivalci podvrženi hudemu glavobolu.«

»Tako?« sem se začudil.

Prikimal je, nato je nadaljeval:

»Da. Sem namreč bivši mornar in kot tak sem prebrodil cel svet. Čakajte, povem vam svojo zgodbo, gotovo vas bo zanimala.

Pred dvajsetimi leti smo jadrili proti indijskemu otočju. Hud vihar je bil tedaj in vsak trenutek je bilo pričakovati, da zadenemo ob kako čer. In res se je zgodilo; še danes me strese ob misli na to. Toda po čudnem naključju sem se jaz s petimi svojimi tovariši rešil na enega izmed otokov. Otok je bil obljuden in črnci so nas takoj obkolili. Odvedli so nas v notranjost otoka, kjer nas je sprejel njihov glavar. Izpraševali so nas po namenu našega prihoda in ko smo jim pojasnili, da smo brodolomci, so odšli na posvetovanje.

Pol ure kasneje so nas odvedli vsakega v svoj šotor ter nam dali vsakemu tudi mlado črnko. Moja je bila res lepa, vsaj meni se je zdela, ker že dolgo nisem videl ženske. In tako se je zgodilo, da sva pričela živeti kot mož in žena. Lepo je bilo tedaj, kajti, tega še ne veste, da znajo črnke strastno ljubiti. In moja je bila strastno zaljubljena v mene.

Nekega dne pa mi je povedala, da nas kanijo ubiti. In kakšno smrt so nam namenili? Imeli so več levov v kletki; leve so namreč smatrali za božanstva. In tem levom so nas nameravali žrtvovati. Razume se, da nisem bil nič kaj navdušen nad to novico. Toda moja ljubica mi je pomagala pobegniti. Ni lepo, da sem pustil svoje tovariše na

cedilu, niti obvestil jih nisem o nameri divjakov, toda pomagati si nisem znal drugače.

V temni noči sva pobegnila. Dospela sva v drugi konec otoka, ko se je že svetlikalo. Krasne cvetlice so bile tam, njih vonj se je širil daleč naokoli. Toda moja mala mi je pojasnila, da so te cvetlice strupene. Nato sva stopila v čoln, ki je bil že pripravljen in odrinila od brega. Posrečilo se nama je pristati čez nekaj dni na nekem otoku, ki je bil v angleški posesti.

Javil sem se tamošnjemu konzulu. Temu je bila silno všeč moja črna ljubica in pričel me je nagovarjati, naj mu jo prodam. Ona je jokala in me prosila naj jo ne zapustim, toda bil sem trd in sem kljub njenim prošnjam sklenil kupčijo.

Čez nekaj dni sem se vkrcal na parobrod ter se vrnil v domovino.

Deset let kasneje sem se oženil. Nekega dne pa dobim pismo in ko ga odprem, ni bilo v njem nič drugega, nego list one strupene cvetlice, ki sem jo videl na onem indijskem otoku. Takoj sem vedel kdo mi jo je poslal. Spravil sem cvetlični list v neki predal.

Nekaj dni kasneje sem moral za nekaj časa odpotovati. Ko sem se vrnil je bila moja žena silno silno izpremenjena. Njena lica so bila upadla... In vsak dan je bolj hirala. Peljal sem jo k zdravniku, toda mogel ni konstatirati nobene bolezni. Sedaj mi je šele žena priznala, da je našla v predalu list one strupene cvetlice ter ga vsadila. Sicer ni slutila zakaj, toda od onega dne je hirala. Jaz pa sem vedel: to je bilo maščevanje zapuščene črnke!

Eno leto je hirala žena, nato pa je umrla. Tako vidite se je maščevala ona mala črnka zato, ker sem jo zapustil potem, ko mi je dala vse... In žal mi je danes, ker me je ljubila...«

Mornar je umolknil. Moja glava je postala še težja, kajti napeta zgodba me je utrudila. Čutil sem, da leze zaspanec na moje oči...

Šele natak me je zbudil ter me opomnil, da je napočil čas odhoda mojega vlaka. Vstal sem, mornarja ni bilo več. Natak mi je povedal, da se je že pred poldrugo uro odpeljal.

Ko sem hotel plačati, ni bilo moje listnice nikier. Odnese jo oni skrivnostni neznanec. K o n e c.

Pepelnica

Še mi zvenijo v ušesih poslednji akordi jazza, ši vidim pred seboj našejmljene maske, ki se vrtijo v divjem tempu modernih plesov. Še vedno me boli glava od vina in cigaret, pred očmi se mi vrtili... V možganih mi kljuje misel, še vsa pustna in brezumna. Pogled išče točko, na kateri bi se odpočil. Pred menoj stoji koledar in moj pogled se zapiči vanj. Še vedno stoji na belem kartončku: 5. marec — pustni torek.

Toda roka se mi nehote iztegne in obrne list: 6. marec — pepelnica!

Že? Glavo si podprem z rokama. Premišljuje: Kriza in pust, to dvoje ne gre skupaj. Kjer vlada princ karneval, tam ni in ne sme biti krize. V carstvu pustovem ni mesta zanj.

Pa smo pozabili na krizo in bili nekaj dni verni pristaši princa Karnevala, kateremu smo žrtvovali vse...

Toda vse na svetu je minljivo! Tudi princ Karneval je zapustil svoje pristaše ter se umaknil. Pustil nas je same, z našimi skrbmi in težavami...

Minila je opojna noč in nastopilo trezno jutro — pepelnica.

H. R.

* * *

Novinar je kupil v trgovini en kilogram sladkorja. Ko je prišel domov je sladkor ponovno stehal in videl, da ga je samo $\frac{3}{4}$ kilograma. Zato je dal v svoj časopis sledeč oglas:

»Ako mi dotični trgovec, ki mi je dal mesto 1 kg sladkorja samo $\frac{3}{4}$ kg ne pošlje v 24 urah še $\frac{1}{4}$ kg, bom njegovo ime dal natisniti.«

Še predno je minilo 24 ur mu je 7 trgovcev poslalo po $\frac{1}{4}$ kg sladkorja.

Križanka

1	2		3	4	5	6	7
8		9			10		11
	12			13			
	14	15	16	17		18	
	19		20		21		
22							23
24	25		26	27		28	29
30			31				32

POMEN BESED:

Vodoravno: 1. naravni pojav; 3. italj. spolnik; 5. poljsko ime; 8. igralna karta; 9. arabski kalif; 11. oseb. zaimek; 12. anonimni naslov; 13. veznik; 15. boginja, zaščitnica mumij; 19. grška črka; 20. okrajšava; 21. prislov kraja (okrajšano); 24. kaz. zaimek; 26. avtoznamka; 28. moško ime; 30. italj. spolnik; 31. kovina; 32. del voza.

Navpično: 1. naselbina; 2. igralna karta; 3. im; 4. italj. spolnik; 6. am; 7. reka v Egiptu; 9. kaz. zaimek; 10. zver; 14. pesnitev; 16. da (italj.); 17. isto kot 20 vodoravno; 18. kem. znak; 22. glasbeni ton; 23. ptica; 25. predlog; 26. oseb. zaimek; 27. oseb. zaimek; 29. kaz. zaimek.

Ženitna ponudba v banani

Poroka kubanskega veleposestnika Estebana Carera z mlado Miss Helen Brownovo je zbudila veliko zanimanje vsled svoje predzgodovine. Še pred pol letom je bila Helen Brownova stenotipistka v neki New-Yorški veletrgovini. Vsaki dan je hodila v neko majhno restavracijo h kosilu. Nekega dne si je naročila mesto močnate jedi — banano.

Ko je pričela banano lupiti, je padla na njen krožnik majhna aluminijasta puščica. V njej se je nahajal listek s sledečo vsebino: »Imenujem se Esteban Carero, imam v Vivar del Rio na Kubi veliko farmo z lepo hišo,

mного zemlje in živine. Star sem 32 let, zelo bogat, zdrav in vedno dobre volje. Dolgov nimam in moji dohodki se z vsakim dnevom večajo. Iščem ženo. To ni šala, in vsaka črka, ki je tu napisana, je mišljena resno. Vsa leta že nisem videl bele ženske, ker tu so same črnke. Ako pride ta banana z moje farme v roko mlade, bele dame, ki bi me hotela poročiti, tedaj jo prosim, naj mi to sporoči...«

Helen Brown je sedla ter napisala pismo, ki mu je priložila tudi svojo sliko. Helen je že pozabila na to, ko se je koncem januarja zgasil na njenem stanovanju zagorel mož ter se ji predstavil kot Carero. Mož ji je ugajal in privolila je v zakon.

Poroka se je vršila v navzočnosti vseh uslužbencev dotične veletrgovine, kjer je bila Helen uslužbena. Med poročnimi darili je Helen našla tudi zlato banano, ki so ji jo podarili njeni bivši tovariši in tovarišice.

Iz vsega sveta

Atene. V Grčiji se je Venizelos zopet uprl. Vlada ima z uporniki ljute boje, posebno, ker se mnogo vojnih ladij nahaja v rokah Venizelosovih pristašev. Boji še vedno trajajo.

Dunaj. Na Dunaju se je pričela razprava proti bivšemu avstrijskemu poslaniku v Rimu dr. Rintelenu, ki je obdolžen, da je deloval v korist Hitlerja.

Berlin. Kakor poroča »Kölnische Zeitunge« je nemška vlada sklenila, da cigar ne bo več prodajala v lesenih zabojčkih, ampak v zavitkih iz lepenke. Vzrok je v tem,

da ima Nemčija premalo lesa za izdelovanje zabojčkov za cigare.

London. V času od 7. do 15. marca se vršijo manevri angleške mornarice. To bo največji manever po vojni, saj bo sodelovalo

45 trgovskih brodov, 9 linijskih, 1 bojna križarka, 9 podmornic in 116 avijonov.

»Kje dobite vse mlečne izdelke?»

Vedno sveže blago stalno na zalogi pri

Mlekarni „Naklo“

Mošče pri Ljubljani, Tovarniška ulica števil. 11.

Prosimo Vas,

da pogledate

ako ste že

poravnali na-

ročnino?

**„Aroma“
Jaffa oranže**

so najboljše in zelo osvežujoče ter so stalno na zalogi pri tvrdki

GABRIJAN FERDO
Ljubljana, Miklošičeva c. 1.